

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міфологічні основи художнього мислення

Освітня програма Українська мова і література

Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 035 Філологія

03501 Українська мова і література Галузь знань

03 Гуманітарні науки.

Затверджено на засіданні кафедри Протокол
№1 від “30 ”серпня 2018 р.

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Міфологічні основи художнього мислення
Викладач (-і)	Професор Піхманець Роман Володимирович
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74
Е-mail викладача	kaf.lit@ukr.lit
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 2 (60 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Специфіка міфологічного мислення
2. Анотація до курсу	
<p>У сучасній літературознавчій методології одну з провідних ролей відіграє парадигма, пов'язана з вивченням міфу. Це природно, адже міф слугував творчим лоном, з якого постали і різні види мистецтва, і форми наукової діяльності, мораль, релігія і т. ін. Тому важливо насамперед знати особливості міфологічної свідомості, сутність і функції міфу в архаїчному суспільстві, особливості історичного розвитку міфо-ритуальної парадигми, а відтак і трансформації її складників у фольклорні та літературні тексти</p>	
3. Мета та завдання курсу	
<p>Мета викладання дисципліни «Міфологічні основи художнього мислення» полягає у тому щобиб ознайомити студентів-філологів із загальнотеоретичними питаннями міфології, висвітлити проблему специфіки міфологічної свідомості, її змістової й формальної сутності. Він покликаний дати розуміння закономірностей міфологічного мислення й особливостей архаїчного світобачення загальних тенденцій у розвитку світової й української міфології, їх багатства і поетичної чарівності а відтак і шляхів трансформації в художні форми.</p> <p>Завдання проведення практичних занять полягає в тому, щоби:</p> <ul style="list-style-type: none"> – зрозуміти природу й сутність міфологічного мислення; – збагнути логіку й велич архаїчних концепцій світу та їх основи; – зорієнтувати студентів у міфологічно-поетичному світі древніх народів, насамперед давнього населення України; – з'ясувати головні джерела вивчення давньоукраїнської міфології; – навчитися самостійно визначати залишки міфологічного світогляду в побуті й фольклорно-етнографічному субстраті. – знати шляхи і способи трансформації міфологічних структур у художні форми. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Результатами навчання в ОК «Міфологічні основи художнього мислення» є зокрема здобуття таких компетентностей, зазначених в ОП «Українська мова і література»:</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах.</p> <p>ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.</p> <p>ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди</p>	

розвитку української літератури, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 8. Здатність вільно оперувати лінгвістичною і літературознавчою термінологіями для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- в чому полягає відмінність релігійного світогляду від сучасного;
- які закономірності розвитку міфології різних народів;
- в чому полягає сутність міфу й ритуалу, їх функція в традиційному суспільстві;
- як співіснують язичницька й християнська ідеологія в духовній культурі українців;
- структурні залежності в міфіві;
- головні типи міфів;
- специфіку міфологічних образів, предметів і сутностей.

вміти :

- розрізняти властивості художнього й міфологічного мислення;
- характеризувати головні образи й мотиви світової міфології;
- бачити міфологічну основу в сучасних обрядах і ритуалах українців;
- вирізняти елементи архаїчного світогляду в фольклорних текстах;
- визначати особливості міфу й ритуалу на різних етапах їх розвитку;
- практично застосовувати знання з міфології до вивчення художніх явищ.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
самостійна робота	30

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
.....	035Філологія 03501Філологія (Українська мова і література)	Вибірковий

Тематика Курсу

Тема, план	Форма Заняття	Література	Завдання, Год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	------------------	------------	------------------	-------------	---------------------

<p>Змістовий модуль 1. Специфіка міфологічної свідомості.</p> <p>Тема 1. Загальнотеоретичні питання міфології.</p> <p>Вступ. Загальні відомості про міфологію.</p> <p>Історія вивчення міфології.</p> <p>Ранні форми релігії.</p> <p>Категорія священного в архаїчному мисленні. Міфічний ритуал.</p> <p>Сутність міфу.</p> <p>Структура і логіка міфу.</p>	<p>Лекція 4 год, практичних занять 2 год., самостійна робота 5 год.</p>	<p>1-29</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год</p>	<p>Максимальна оцінка – 5 балів</p>	<p>упродовж семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 2. Міфологія в історичному розвитку</p> <p>Природа міфологічного мислення.</p> <p>Проблема походження</p>	<p>Лекція 2 год, практичних занять 4 год., самостійна робота 10 год.</p>	<p>1-29</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год</p>	<p>Максимальна оцінка – 5 балів</p>	<p>упродовж семестру згідно з розкладом занять</p>

міфу. Предметна міфологія. Міф-слово. Оповідна міфологія.					
Змістовий модуль 2. Українська література крізь призму міфологічних форм, образів і мотивів. Тема 1. Українська міфологія в контексті розвинених міфологій стародавнього світу. Головні міфологічні системи. Особливості української міфології. Джерела вивчення української міфології. Українська міфологія в її історичному розвитку.	Лекція 4 год, практичних занять 6 год., самостійна робота 10 год.	1-29	опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год	Максимальна оцінка – 5 балів	упродовж семестру згідно з розкладом занять

<p>Головні міфологічні концепції українського обрядового фольклору. Український Олімп. Духовна верства, жертви і жертвоприношення, святилища. Язичницький календар і його головні свята. Співіснування язичницької і християнської ідеологій після релігійної реформи Володимира.</p>					
---	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи (Див. пункт «9.3. Вимоги до контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів охоплюють: 40 балів за практичні заняття, 30 балів за підсумкову контрольну роботу і 30 балів за реферат.
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань.
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих програмою курсу форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу –50.
7. Політика курсу	
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2 .	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Мифы народов мира: В 2-х т. М., 1980–1982. 2. Мифологический словарь. М., 1994. 3. Славянские древности: Этнолингвистический словарь: В 5-и т. М., 1995–2010. 4. Войтович В. Антологія української міфології: В 3-х т. Тернопіль, 2006–2007. 5. Войтович В. Українська міфологія. К., 2004. 6. Гнатюк В. Нарис української міфології. Львів, 2000. 7. Голосовкер Я. Логика мифа. М., 1989. 8. Дюмезиль Ж. Верховные боги индоевропейцев. М., 1996. 9. Элиаде М. Священные тексты народов мира. М., 2001. 10. Елиаде М. Мефистофель і андроген. К., 2001. 11. Золотослов: Поетичний космос Давньої Русі. – К., 1988. 12. Иванов В. В., Топоров В. Н. исследования в области славянских древностей. М., 2012. 13. Костомаров М. Словянська міфологія. К., 1994. 14. Леві-Строс К. Структурна антропологія. К., 1997. 15. Лобок А. Антропологія мифа. Екатеринбург, 1997. 16. Лосев А. Диалектика мифа. М., 2009. 17. Лосев А. Мифология греков и римлян. М., 1996. 18. Матье М. Древнеегипетские мифы / М. Э. Матье. – М., 1956. 19. Мелетинский Е. Введение в историческую поэтику эпоса и романа. М., 1986. 20. Митрополит Іларіон. Дохристиянські вірування українського народу. К., 1992. 21. На ріках вавилонських: З найдавнішої літератури Шумеру, Вавилону, Палестини. К., 1991. 22. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу: Ескіз української міфології. К., 2006. 	

23. Попович М. Мироззреніє древніх слав'ян. К., 1985.
24. Рыбаков Б. Язычество древней Руси. М., 1987.
25. Рыбаков Б. Язычество древних славян. М., 1981.
26. Сосенко К. Культурно-історична постать староукраїнських свят Різдва і Щедрого вечора. К., 1994.
27. Українські міфи, демонологія, легенди. К., 1992.
28. Чмихов М. Від яйця-райця до Спасителя. К., 1996.
29. Шевчук В. Мислене дерево. К., 1989.

Викладач доктор філологічних наук, професор **Р. В. Піхманець**